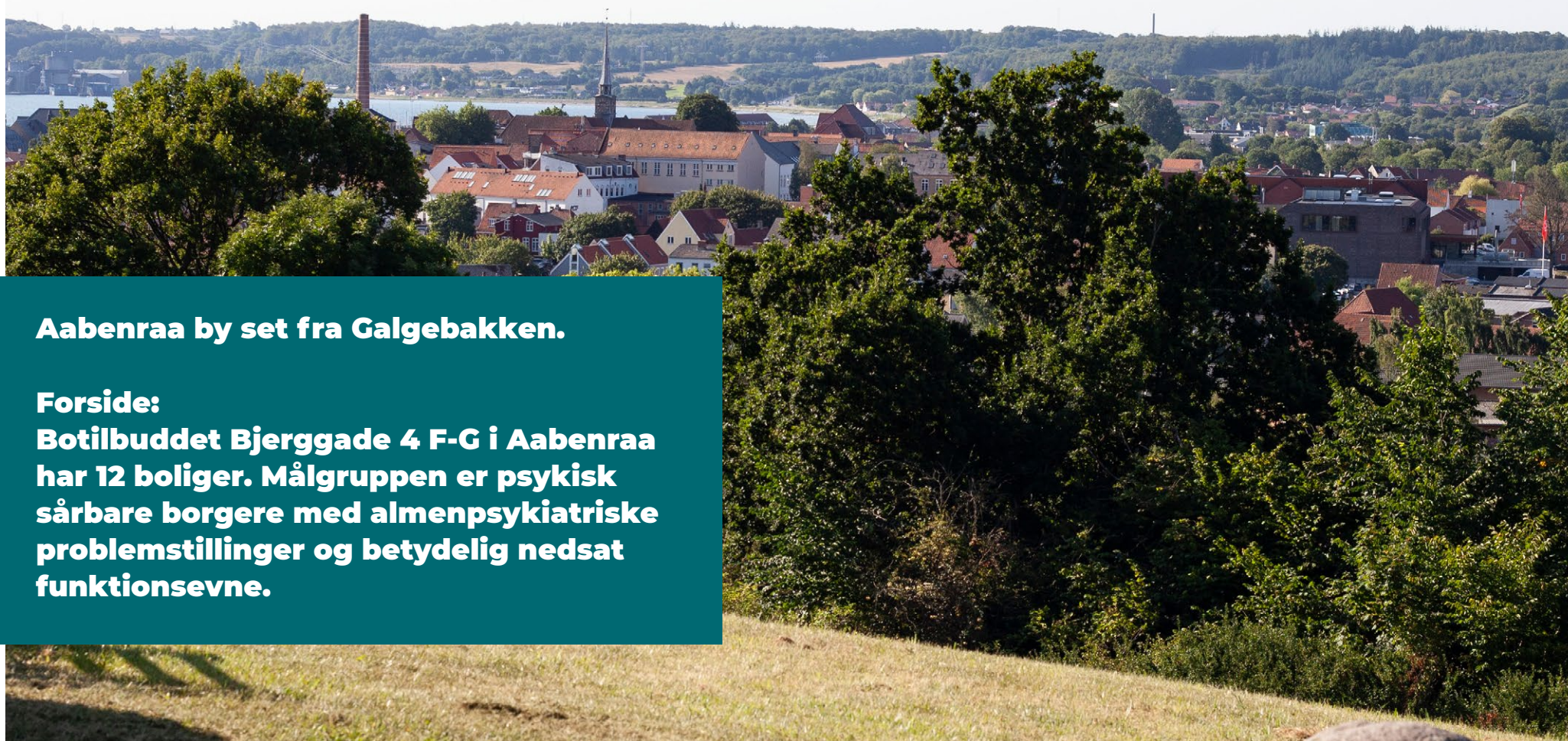

Strategi for arbejdet med socialt udsatte borgere i Aabenraa Kommune

– sammenhængende indsatser og fokus
på borgerens samlede livssituation

Aabenraa by set fra Galgebakken.

**Forside:
Botilbuddet Bjerggade 4 F-G i Aabenraa
har 12 boliger. Målgruppen er psykisk
sårbare borgere med almenpsykiatriske
problemstillinger og betydelig nedsat
funktionsevne.**

1. Introduktion og målgruppe

I Aabenraa Kommune har vi tradition for at tænke i løsninger, være fleksible og afprøve nye muligheder i vores forvaltninger. Strategien styrker med sit tværgående perspektiv denne tilgang.

I Aabenraa Kommune definerer vi socialt udsatte borgere som følger:

■ Social udsathed opfattes efter nyere forskning i mindre grad som bestemte målgrupper karakteriseret ved ét problem. Derimod opfattes socialt udsathed mere som et fænomen, der beskriver, at personer kan have flere og ofte sammensatte problemer med helbred, psykisk lidelse, afhængighed af rusmidler, arbejdsløshed, manglende netværk, fattigdom, hjemløshed osv. Socialt udsatte har også ofte vanskeligt ved at profitere af den hjælp, som det offentlige, civilsamfund og mere nære relationer yder. ■

- Socialt udsatte borgere er kendetegnet ved sammensatte problemstillinger.
- Det medfører ofte kontakt med flere forskellige forvaltningsområder.
- Med strategien ønsker kommunen at sætte retning for koordinerede indsatser for socialt udsatte borgere, både den enkelte borger og grupper af borgere, i kommunen.
- Der er i denne sammenhæng alene fokus på borgere over 18 år. Socialt udsatte borgere under 18 år, er omfattet af Aabenraa Kommunes sammenhængende børne-, unge- og familierpolitik, SUND OPVÆKST.

-Rådet for Socialt Udsatte, årsrapport 2021

2. Mission, vision og grundantagelser

Aabenraa Kommunes mission er at skabe det gode liv sammen. Vi skaber gode rammer, søger nye muligheder og indgår i fællesskaber og partnerskaber. Det Gode Liv - Udviklingsstrategi 2035 udfoldes her med fokus på socialt udsatte borgere.

Arbejdet på udsatteområdet forudsætter samarbejde og fællesskaber. Vi kan kun løse opgaven, når vi gør det sammen med borgeren, og når vi arbejder sammen på tværs af fagligheder og forvaltningsområder.

Visionen er, at vi i Aabenraa Kommune:

- via et tværgående fokus på borgerens samlede livssituation, forebygger udsathed og hjælper borgere ud af udsathed,
- ved at synliggøre indsatserne og sætte retning for samarbejdet på tværs, understøtter at borgeren oplever sammenhæng i indsatserne.

Den fælles, tværgående opmærksomhed på indsatser og faglighed inspirerer og fremmer den gode opgaveløsning og fremtidig udvikling på området.

Grundantagelser

Vi tager udgangspunkt i en række antagelser om den enkelte. Disse antagelser danner baggrund for strategiens indsatsområder.

Vi antager og forventer, at alle ønsker:

- at udfolde deres potentiale og leve et aktivt og sundt liv,
- at være noget for andre og at blive opfattet som en ressource,
- at knytte relationer i hverdagslivet og at tage del i fællesskaber og gøremål, der er meningsfulde,
- at kunne klare sig selv og tage ansvar for eget liv så langt som muligt,
- at leve et værdigt liv, når hjælp er nødvendig.

3. Indsatsområder og indsatskatalog

Strategien består af en række indsatsområder. Sammen og hver for sig spiller de en afgørende rolle i en socialt udsat borgers liv.

Strategiens indsatskatalog giver et overblik over en række relevante indsatser på tværs af kommunens forvaltninger.

Strategien har syv indsatsområder:

- Rehabilitering og forebyggelse
- Mobilitet og tilgængelighed
- Boligforhold
- Beskæftigelse
- Fællesskaber
- Sundhed
- Inddragelse og dialog

Rehabilitering og forebyggelse

I Aabenraa Kommune arbejder vi ud fra den rehabiliterende tilgang. Vi antager, at alle ønsker at kunne klare sig selv og at tage ansvar for eget liv så langt som muligt. Vi anerkender, at det for nogle borgere kræver hjælp. Det understøtter vi med kommunens indsatser.

Derfor vil vi:

- pejle efter det, der skaber værdi for borgerne i det gode hverdagsliv,
- sigte efter at skabe en forandring hos den enkelte borger eller en gruppe af borgere, med borgeren som medskaber. Målet er at hjælpe borgeren til at kunne selv,
- arbejde med fælles retningsgivende mål – indsatsmål – handleplaner – og løbende opfølgning med fokus på at styrke borgerens sundhed, mestrings- og funktionsevne, og have fokus på at opnå og fastholde effekt af indsatsen,
- samarbejde med borgeren, borgerens pårørende og omgivelser om at styrke borgerens sundhed, mestring og mulighed for at indgå i sociale fællesskaber,
- samarbejde tværfagligt og på tværs af organisationen ud fra et fælles tankesæt og gennem fælles rehabiliterende metoder.

Socialpædagogisk støtte og vejledning til psykisk sårbare borgere i Center for Socialpsykiatri og Rusmiddel på Bjerggade i Aabenraa. Der er aktuelt 240 borgere tilknyttet indsatsen.

Mobilitet og tilgængelighed

Aabenraa Kommune er kendetegnet ved at være en arealmæssig stor kommune, med en hovedby, centerbyer og mindre byer, der også betegnes som landdistrikter.

Billige boliger ligger ofte ikke i hovedbyen eller centerbyerne, men i de mindre byer eller uden for de mindre byer. I nogle tilfælde søger socialt udsatte borgere derfor mod de mindre byer og deres oplandsområde.

Vi ønsker at understøtte, at socialt udsatte borgere som har bosat sig i mindre byer og opland, hvor adgangen til offentlige tilbud, herunder kollektiv transport kan være begrænset, har de bedste muligheder for at være en del af arbejdsmarkedet. Derfor er det nødvendigt at have fokus på adgang og tilgængelighed.

Derfor vil vi:

- styrke sammenhængen mellem land og by,
- være opmærksomme på nye idéer til transportløsninger, da socialt udsatte borgere i nogle tilfælde ikke profiterer af eller kan gøre brug af de gængse tilbud,
- have fokus på at øge kendskabet til eksisterende transportløsninger,
- have fokus på at skabe grobund for byrum og møderum i landsbyerne, så de bliver naturlige mødesteder, der understøtter fællesskaber.

Shelter og bålplads i Søgårdlejren for veteraner og pårørende. Pladsen kan bestilles af veteraner og anvendes som mødested og til rekreative formål. Aabenraa Kommunes veterankoordinator har kontakt med ca. 30 socialt udsatte veteraner på årsplan.

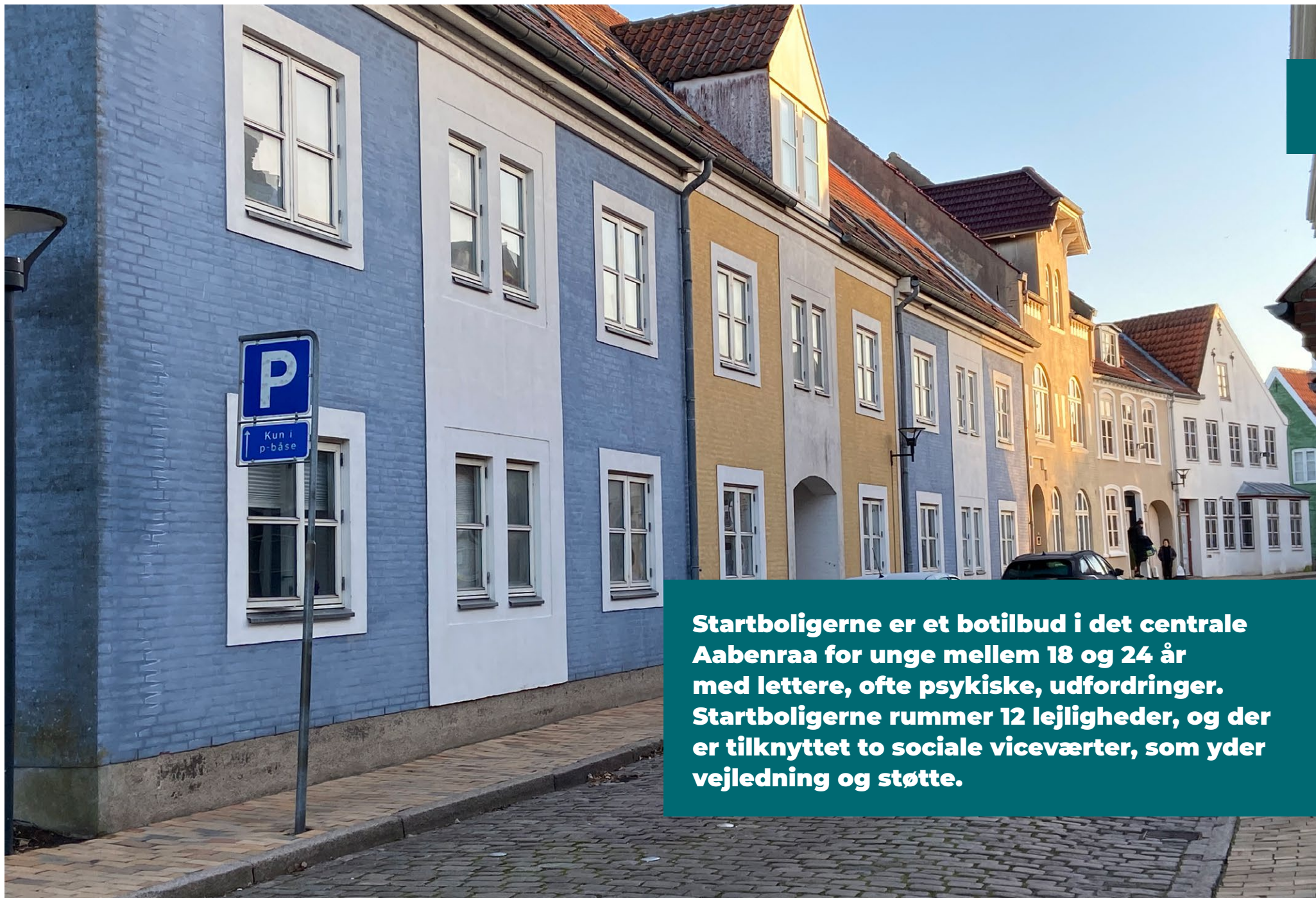
Boligforhold

Socialt udsatte borgere kan have svært ved at fastholde en bolig. Det kan skyldes økonomiske problemer eller vanskeligheder ved at få et hjem til at fungere. Nogle socialt udsatte er hjemløse eller i risiko for at blive det.

Vi antager, at alle ønsker at kunne klare sig selv og at tage ansvar for eget liv så langt som muligt.

Derfor vil vi:

- arbejde for og understøtte, at socialt udsatte borgere opnår og fastholder en bolig,
- arbejde for, at der er et bredt udbud af boliger til rådighed i kommunen,
- arbejde med evidensbaserede metoder i forhold til hjemløshed f.eks. Housing First.

Startboligerne er et botilbud i det centrale Aabenraa for unge mellem 18 og 24 år med lettere, ofte psykiske, udfordringer. Startboligerne rummer 12 lejligheder, og der er tilknyttet to sociale viceværter, som yder vejledning og støtte.

Beskæftigelse

I Aabenraa Kommune arbejder vi for, at socialt udsatte borgere skal have optimale muligheder for at være en del af arbejdsmarkedet. Det skaber både en indkomst og en mulighed for at deltage i og bidrage til samfundets fællesskaber.

Vi antager, at alle ønsker at være noget for andre og at blive opfattet som en ressource.

Derfor vil vi:

- arbejde for, at socialt udsatte borgere bliver inkluderet og kommer tættere på arbejdsmarkedet,
- arbejde for, at der er meningsfuld beskæftigelse til socialt udsatte borgere, herunder borgere der står uden for arbejdsmarkedet og er forsørgelsesmæssigt afklarede,
- være understøttende og åbne for samarbejde med det private erhvervsliv, offentlige institutioner og organisationer.

Jobcenteret i Aabenraa tilbyder beskæftigelsesrettede indsatser, til borgere der står udenfor arbejdsmarkedet. En række indsatser har særlig relevans for socialt udsatte borgere.

Fællesskaber

I Aabenraa Kommune arbejder vi for at understøtte og udvikle aktive, sunde og inkluderende fællesskaber, der også inkluderer og rummer socialt udsatte borgere. Vi antager, at alle ønsker, at være noget for andre og at blive opfattet som en ressource.

Vi antager også, at alle ønsker at knytte relationer i hverdagslivet og at tage del i fællesskaber og gøremål, der er meningsfulde.

Derfor vil vi:

- samarbejde med og understøtte sociale væresteder i kommunen, som danner rammen om fællesskabsfremmende aktiviteter,
- benytte naturen som ramme om fællesskaber,
- arbejde med at forebygge ensomhed og social eksklusion via seniorfællesskaber,
- arbejde med tilbud til yngre borgere, der styrker evnen til at indgå i fællesskaber og udvikler borgerens evne til at mestre eget liv.

Værested på Reberbanen i Aabenraa. Der er aktuelt 260 borgere tilknyttet to væresteder i Aabenraa og Padborg under Center for Socialpsykiatri og Rusmiddel.

Fuldtræfferen er et åbent aktivitets- og samværstilbud i Aabenraa Kommune under Center for Socialpsykiatri og Rusmiddel. På årsplan har Fuldtræfferen ca. 120 faste besøgende.

**I Fuldtræfferen
kan borgeren
købe varm
middagsmad
og deltage i
fællesskab og
samvær.**

FULDTRÆFFEREN

Find os på bagsiden af blokken

Fuldtræfferen
For bestilling: 4626 / 24029610
Dagens middag kl. 11.00 - 12.00
1 middag kr. 35,-
Med et smørbødder forbehold

Uge 9

Mandag 27 Februar	Asparagessuppe m. kødboller og flødes
Tirsdag 28 Februar	Gresk farsbrød m. sovs, kartofler og tzatziki
Onsdag 1 Mars	Sljemeskud Dessert: Belgiske valfer m. is
Torsdag 2 Mars	Gulatach m. kartoffelmos og surt
Fredag 3 Mars	LØKKET
Uge 10	
Mandag 6 Mars	Hjerter i flødesovs m. kartofler og rødbeder
Tirsdag 7 Mars	Varm kartoffelsalat m. pølser
Onsdag 8 Mars	Kyllingeroulade m. salat
Torsdag 9 Mars	Hønseskrasse m. kartofler og surt
Fredag 10 Mars	Shepards pie m. surt

Caféen har åben

Man - fre kl. 9.30 - 12.30

Paletten

Man og tors kl. 9.30 - 11.45
og igen kl. 13.00 - 15.00

Nada

Tirsdag kl. 13.00 - 14.00
Ons og fre kl. 10.00 - 12.00

Kreativ

Tirsdag kl. 9.30 - 11.45

Åben Værksted

Mandag kl. 16.00 - 19.00

Sundhed

I Aabenraa Kommune forstår vi sundhed som mere end fravær af sygdom. Sundhed handler om at have det godt fysisk, mentalt og socialt. Vi ønsker at understøtte socialt udsatte menneskers mulighed for at leve et sundt liv.

Vi antager, at alle ønsker at udfolde deres potentiale og at leve et aktivt, sundt og produktivt liv.

Derfor vil vi:

- have fokus på mental trivsel, ensomhed, psykiske lidelser og misbrug med en særlig opmærksomhed på social udsathed og risiko for social udsathed,
- være åbne overfor, at sundhedsindsatser for socialt udsatte borgere kan kræve utraditionelle rammer og indhold,
- være opmærksomme på sundhed og mental trivsel i en bred sammenhæng, på tværs af indsatsområderne,
- samarbejde og være i dialog med regionen og behandlingspsykiatrien og være tovholder på udvikling på området.

Socialtandplejen på værestedet Den Blå Oase i Aabenraa er et tilbud om gratis tandpleje til særligt socialt udsatte borgere, som har svært ved at benytte de ordinære tilbud. Socialtandplejen er forankret i Sundhed i Social & Sundhed og varetages i samarbejde med Blå Kors. I 2022 benyttede 34 borgere socialtandplejen.

Inddragelse og dialog

I Aabenraa Kommune ønsker vi at understøtte inddragelse og dialog. Vi vil sikre, at borgernes egne erfaringer indgår i udviklingen af kommunens tilbud. Vi ønsker at understøtte forskellige dialogformer, både de fast definerede, og de åbne, uformelt organiserede 'rum', så vi opnår bred deltagelse af de borgere, det drejer sig om, og af lokale aktører og lokalsamfund.

Derfor vil vi:

- have et offentligt dialogforum, som har fokus på de problemstillinger, der er vigtige for socialt udsatte borgere, og hvor socialt udsatte borgere kan blive hørt og indgå i et samarbejde mellem borgere, frivillige organisationer, politikere og kommunale myndigheder,
- inddrage brugerdemokratier som f.eks. kontaktråd, med det formål at forbedre kommunens indsatser og at sikre opmærksomhed om problemstillinger, der berører socialt udsatte borgere i lokalsamfundet,
- inddrage lokalråd i de mindre byer,
- være åbne og opmærksomme på samarbejde og dialog med lokale virksomheder, organisationer og foreninger.

Dialogmøde på Folkehjem februar 2023 med borgere, interessenter og politikere om indholdet af strategien.

4. Samarbejdsinstrument

Strategien skal opfattes som et dynamisk samarbejdsinstrument, der medvirker til at opnå og fastholde en fælles opmærksomhed på tværgående problemstillinger for socialt udsatte borgere. I kraft af den løbende opdatering af indsatskataloget holdes strategiens intention i live. Indsatskataloget er et selvstændigt bilag til strategien.

Strategien erstatter eller ændrer ikke på de eksisterende strategier i kommunens forvaltninger. Strategien er tværgående, og skal ses i sammenhæng med kommunens øvrige politikker, strategier og planer nedenfor:

►► **Det Gode Liv – Udviklingsstrategi 2035**
aabenraa.dk/detgodeliv

Skaber rammerne for det gode liv sammen i Aabenraa Kommune herunder også for socialt udsatte borgere.

►► **Strategi for bæredygtig udvikling**
aabenraa.dk/baeredygtigudvikling

Bæredygtig udvikling er en helhed med både en social, en økonomisk og en miljømæssig dimension.

►► **Anerkendelse, støtte og oplysning – Veteranstrategi**
aabenraa.dk/veteranstrategi

Har fokus på støtte til socialt udsatte veteraner.

►► **Demensstrategi 2018-2025**
aabenraa.dk/demensstrategi

Har fokus på at skabe en sammenhængende indsats for demensarbejdet i hele Aabenraa Kommune herunder for socialt udsatte borgere med demens.

►► **Det gode liv i det nære sundhedsvæsen**
aabenraa.dk/detnaeresundhedsvaesen

Medvirker til at skabe et stærkt og sammenhængende sundhedsvæsen, så borgerne, herunder socialt udsatte borgere, får de bedste betingelser for et godt liv med sundhed og trivsel.

►► Det Gode Ældreliv

aabenraa.dk/aeldreogvaerdighedspolitik

Medvirker til at skabe de bedst mulige livsbetingelser for ældre og deres pårørende, herunder også socialt udsatte, ældre borgere.

►► Det rette boligudbud 2019-2025

aabenraa.dk/boligstrategi

Sætter rammerne for at sikre et attraktivt, trygt og sikkert hjem til borgere, der ikke længere kan bo i eget hjem.

►► Lige muligheder og trivsel

aabenraa.dk/handicappolitik

Har fokus på, at borgere med handicap kompenseres og får mulighed for at leve et godt og aktivt liv på lige fod med andre, herunder også socialt udsatte borgere med handicap.

►► Mobilitetsplan

aabenraa.dk/mobilitetsplan

Sætter rammerne for borgernes muligheder for mobilitet og tilgængelighed i kommunen herunder også socialt udsatte borgere.

►► Rusmiddelspolitik

aabenraa.dk/rusmiddelspolitik

Har fokus på borgernes mulighed for at leve et godt og sundt liv uden misbrug af rusmidler, og at misbrugere af alkohol og narkotika tilbydes behandling.

►► Strategi for samarbejde med pårørende

aabenraa.dk/samarbejdepaarørende

Har fokus på at arbejde systematisk med at inddrage pårørende herunder også for socialt udsatte borgere.

►► Sund opvækst

aabenraa.dk/boerneungefamiliepolitik

Skaber rammerne for det gode liv for børn, unge og deres familier, herunder også socialt udsatte børn, unge og familier.

►► Sundt liv i trivsel

aabenraa.dk/sundhedspolitik

Har fokus på lighed i sundhed, så borgernes sundhed ikke afhænger af uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet og øvrige levevilkår.

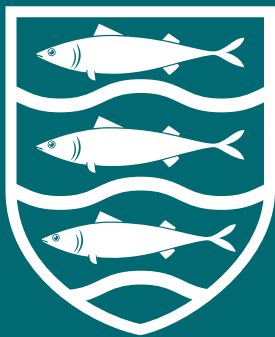

►► Vi bygger bro til arbejdsmarkedet

aabenraa.dk/beskaeftigelsesplan

Har fokus på at sikre, at borgerne får optimale muligheder for at være en del af arbejdsmarkedet, herunder også socialt udsatte borgere.

Udgiver:
Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
august 2023

Social & Sundhed

Design:
tegnerum.dk

Publikationen findes også digitalt på
aabenraa.dk/udsatte

